

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za jeden mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za jeden mesec 1 glđ.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserterate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katel. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 58.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. marca 1894.

Letnik XXII.

Bankerot v Italiji.

Rim, 9. marca.

Da so v Italiji poslušni in marljivi učenci moderne filozofije, ki rešuje najtežja vprašanja sociologije z bodalom in dinamitom, to je že stara stvar. Vaillanti porajajo se po vseh kotih solnčne Italije, anarhizem se širi iz mest po selih in vaseh, upor in krvavi poboji so na dnevnem redu. — Sinoči ob 1/7 uri zagromela je bomba pred palačo Montecitorio, kjer zborujejo zastopniki italijanskega kraljestva; grom razletele bombe se je razlegal po vsem mestu, kakor strel iz topa na Angeljski trdnjavi, ki naznanja poludansko uro. Ker je pred palačo navadno mnogo ljudstva in izvoščkov, nastala jo med množico velika gnječa: jedni so bežali, drugi hiteli past svojo ravedovnost. Ves trg je bil v trenutku pokrit z drobci šip, katere je strl in zmlél mogočni pok v oknih palače Montecitorio, hotela „Milano“ in sosednih poslopij. Takoj sinoči so imeli steklarji mnogo posla; delali so vso noč in danes je parlamentna palača že „zapažena.“ Straže vojaške in mestne so takoj po strelu prihiteli na mesto, da ranjence odpeljejo v bolnišnice. Mnogi so smrtno ranjeni, ravnokar čujem, da so tekom dopoldne že trije umrli. Dve sumljivi osebi so zaprli. Vsi tujci, ki so bivali v hotelu „Milano“, so še sinoči si poiskali drugih prenočišč. Časniki trdijo, da je nekdo domačinov zažgal petardo, ker poslanci nočejo dovoliti podpore za razstavo, ki naj bi se prihodnje leto odprla v Rimu, v spomin 25letnice združene Italije. Dasi sedé v zbornici sami nasprotniki cerkve in papeža, vendar se ne morejo navdušiti za označeno razstavo, ker bi mesto in država morali šteti milijone v pokritje gotovega primankljeja. Kaj pa naj Italija razstavi? Bedo in revščino, mnogobrojne lupeže in goljufe!

Jako umestno se mi je zdelo v „Slovencu“ svarilo z ozirom na tržaške mestne očete, ki dajejo prednost italijanskim državnim papirjem pred avstrijskimi. Jednake opomine morete čitati po vseh nemških listih, ki niso plačani od borzijancev in Moze-sovih huzarjev, kajti če so zlati ptiči sfrčali iz kletke, prepozno jo je zapreti. Tako je Nemčija v zadnjih tednih, ko so italijanski papirji padli v kurzu za 15%, zgubila nad 360 milijonov. Sedaj zopet borzijanci tolčejo ob bobne po vsi nemški državi, češ: Veliki Crispi je vstal, Sicilija je mirna, Italija vstaja iz propada! Vse ponuja italijanske papirje in mnogi gredó na lim. Toda Italija stoji pred bankerotom in tudi stari revolucijonar Crispi je ne reši. Celó znani socijalist Lambroso je nedavno izustil, da so v Italiji spridene vse stranke, izvzemši katoliško, ki pa čaka, kako se razvijó razmere.

Največji optimist mora priznati, da si Italija po tej peti ne more pomoči. Sam državni dolg, ne vštévši dolga posameznih mest in občin, znaša nad 13 milijard frankov, ki požré na leto 693 milijonov lir na obrestih, to je 28-43% vseh dohodkov. V tem oziru je Italija prva med evropskimi državami. Poleg tega ima država vsako leto grozen primanklje, vstaja na Siciliji je požrla zopet 160 milijonov. Italija mora narediti nov dolg, a kdo in s čim naj plačuje obresti? Ze sedaj so davki neznosni; kar ljudstvo je in pije, je dvakrat, trikrat obdačeno. Finančni minister namerja s silo znižati 5% obresti državnih zadolžnic, s čimur bi prihranil državi do 50 milijonov. Zato je pa zadnji čas, da se vsakdo prej ko mogoče znebi italijanskih papirjev. Vaš rimski dopisnik radi tega mirno spi.

O zadnji eksploziji dinamitne bombe pred parlamentno palačo še nekaj podrobnostij. V trenutku eksplozije je bilo pred parlamentom do 50 redarjev,

nekateri preoblečeni, brez vojaške straže, ki ima svojo stražnico v prtljihu palače Montecitorio. Bomba je bila položena ob belem dnevu, na javnem prostoru pod oknom. Liberalni „Folchetto“ piše v v zadnji številki: „Ne moremo umeti, kako je bilo mogoče, položiti bombo na javnem prostoru, ki ga straži toliko oseb. Naše redarstvo je sicer mnogoštevilno, toda ne izvršuje vestno svoje dolžnosti. Sploh se opaža, da se redarji, posebno pa preoblečeni, na trgu pred parlamentom kratkočasijo s časniki in pestunjami v sosodstvu. Torej več pazljivosti in manj parade!“

Gledé bombe trdijo nekateri, da je ležala pod starim cilindrom; drugi trdijo, da se je nekdo pripeljal v vozu ter izročil leseno škatljo pred palačo stoječemu sokrivcu, ki je hitro položil bombo na tla ter zbežal za tovarišem. Redarji niso zapazili nič sumljivega. Na mnogih krajih so bila znamenja krvi, kar dokazuje, da je bilo več oseb ranjenih. V bolnišnico so odnesli sedem oseb, med temi tri vojake, ki so slučajno stali na trgu. Jednemu je zdrobilo nogo, drugi je razmesarjen po vsem telesu.

V Kvirinalu je bilo vse preplašeno. Kralj Humbert je hitro poklical Crispija, ki je tedaj z dvema tajnikoma delal v svojem zasebnem stanovanju. Ko zasliši grom, skoči po koncu, rekoč: „Nekaj so razstrelili v zrak“, ter ostane doma. Listi poročajo, da so isti čas sveti oče bili v svojem zasebnem stanovanju s tajnimi komorniki. Ko zaslišijo strel, vprašajo: „Ta temporale? — Ali je nevihta?“ Ko pogledajo skozi okno, dostavijo: „Menim, da ne; poprašajte, kajti gotovo je kaka nesreča.“ Ko zvedó, kaj se je zgodilo, bili so užaljeni ter hitro pošljejo k policijskemu nadzorniku Manfroniju, naj jim natančno poroča.

Kakor sem že zgoraj sporočil, bila je bomba

LISTEK

Barjanje.

Slike. Spisal Josip Svoboda.

I. Najemnik.

(Konec.)

„Koliko mu moraš plačati, Matijaž, koliko?“ zavpije Tona in ga stresne.

„Petdeset goldinarjev, hahaha. Pa mu jih ne morem plačati, kakor sem že dejal... Pride z bičem in nas razpodi...“ In nasloni se zopet na roke in topo z bedastim nasmehom zre pred se.

„Ne sme ga pregnati! Pomagajmo mu!“ govori dalje Tona.

„Ne sme ga pregnati! ponové vsi.“

„Pomagajmo mu! — Kdo mu hoče pomagati? — Kdo ima denar?“ vpraša Tona in sam vrže ves svoj denar — nekaj goldinarjev in desetic — na mizo.

Barjani se spogledajo in skoraj začno stiskati po svojih žepih. Vsipali so svoj pičli drobiž na mizo, Matijaž jih je pa gledal topo. Tona prešteje.

„Ni še dovolj.“

Barjani pa niso imeli več, zakaj bili so izvečine lahkomisljeni mladeniči, kakoršnih se ne drži rad denar.

„Mokar, ali mi zaupaš; ali posodiš, kolikor še manjka?“ vpraša krčmarja.

Krčmar je zaupal poštenemu in petičnemu Tonu in došteje, kolikor je še manjkalo.

„Juhuhuhu“, zavriskne Tona vesel in porine denar pred Matijaža.

„Tu imaš in plačaj najemnino! — Pijmo!“

Kozarci zavene in harmonikar začenja nov ples...

„Moj Tona! Moj Tona! Moj rešitelj!“ izvije se Matijažu iz prsij, ko se zavé vsega, pade Toni okoli vratu in ga burno pritiska na svoja prsa, katero je širilo nepričakovano veselje. Solze so mu iskrile v majočih se očeh. Tona se mu je komaj izvil iz krepkega objema.

„Moji prijatelji! Moji dobrotniki!“ klical je Matijaž odkritosrčno in jim hvaležno stiskal roke in objemal mlade, dobre Barjane. „Vi ste našli, vi ste me rešili!“

„Eh, malenkost! Ti si naš sosed, naš brat! Zakaj bi ravno ti moral po svetu? Pijmo! — Igraj!“

In sprimejo se ter zavrté glasno bijoč s petami.

„Spravi brž, da se še midva zavrtiva! priganja Tona.“

Matijaž sluša in skoraj se vrtita tudi ta dva. Oj, kako je bil Matijaž lahek in uren, in v duši so se mu porajale lepe in srečne misli! „Vse ti bodem povrnil, vse in drugim tudi, kadar bodem imel“, govoril je razvnet Toni na ušesa.

„Molči! Kaj blebetaš o tem? Ni vredno imena! Neumnost! Ti krajcarji, saj jih nimam na duši in le-oni tudi ne!“

Matijaž bi bil še rad v veseli in dobri družbi, toda srce ga je vleklo k ženi in otrokom, ki so ga že težko pričakovali.

Ko se poslovi, hiti domov ne meneč se za mrzlo burjo in sneg. Srce mu je utripalo dovolj naglo in razigrana kri ga je ogrevala dovolj.

„Rešeni smo!“ vzklikne, ko plane v kočó in brž deli otrokom in ženi kruh. Potem se pa usede k začudeni ženi in ji razloži vse.

Oj, kako je bila žena vesela, kako se je zahvaljevala v srcu dobrim ljudem, in predno so šli spat, zahvaljevali so se vsi Bogu, kateri vidi v človeška srca, kateri jih navdihuje, vodi...

Drugi dan po sv. maši gre Matijaž zopet k onemu oderuhu ves vesel in zadovoljen. Pozabil je bil vse, s čemer ga je bil razžalil tako surovo. V srcu ni imel slabe misli o njem, niti zle želje; pozabil je bil vse.

„Danes pa že imam!“ pobaha se Matijaž vesel.

„Res? Pokaži!“

Matijaž našteje pred bogatega gospoda.

„Sedaj sva bot! — Za preteklo leto nisem vam dolžan ničesar.“

„Ničesar! — Zakaj nisi prinesel preje? — Kje si dobil?“

položena iz osvete, ker se zbornica ni udala za razstavo v Rimu v spomin 25letnice združenja Rima z Italijo. Sicer je večina poslancev za slovesno proslavo „prerojenega rimskega mesta“, toda kje dobiti potrebnega denarja. „Patrioti“ so v ta namen nasvetovali narodno loterijo, s katere dohodki bi se pokrili troški razstave. Dne 5. t. m. je bil ta predlog v parlamentu na dnevnem redu. Baccelli, Arbib in Villa so z vsem „ognjem“ priporočali predlog, vlada je napela vse sile, da bi zbornico pridobila za to idejo. Pri tajnem glasovanju je predlog propal in z njim tudi razstava. To je nekaterim razburilo vročo kri, da so „pereat“ klicali pred palačo kneza Odeschalchi-ja, ki je v zbornici govoril proti loteriji za razstavo.

Slabi finančni izgledi.

Iz Zagreba, 8. marca.

Ni davno temu, ko sem v svojem dopisu omenil, da se je pri sklepnih računih med Ogersko in Hrvatsko pokazal za poslednjo od leta 1889 presežek v iznosu od blizu pol milijona goldinarjev. Naši vladni časopisi so takrat kar od veselja vriskali in hvalili pogodbo. Ali to veselje ni dolgo trajalo. Te dni je namreč ogerski sabor odobril sklepne račune za leto 1890. Pa kaj se je zgodilo? Izkazali so nam Mažari za to leto primanjkljaja v iznosu od 142.820 gld.

Ali kako je to mogoče, saj se dohodki Hrvatske vendar niso zmanjšali, marveč povečali, a troški niso bili večji niti v avtonomnih zadevah, niti v splošnih. Tega je kriva zadnja finančna pogodba med Ogersko in Hrvatsko. Zdaj se je namreč prvič obračunalo po tej novi pogodbi, po kateri se delé splošni dohodki Hrvatske ne več po 45 odstotkov, nego po 44 odstotkov.

Pa še nekaj. Primanjkljaj hrvatske krajine se je poprej pokrival z dohodki Hrvatske in Ogerske, po novi pogodbi pa samo z dohodki Hrvatske. Samo na ta način je mogoče, da je izkazan v proračunu tolik primanjkljaj in da dobiva zdaj Hrvatska za 650.000 gld. manje, nego po prvi pogodbi. In vendar so vsi naši mažaronski poslanci in vladni časopisi dokazovali, da je 44 odstotkov več nego 45 odstotkov. A zdaj? Zdaj vse molči, ko jim je dokazano, kako žalostno so zavozili z našimi financijami. Ravno ta prvi obračun je pokazal, kako kratkovidni so vendar naši poslanci, da na tako lahek način izročajo naše dohodke svojemu nenasitljivemu sosedu. Gotovo je, da najdejo naši financijeri dokaz, kako bo zopet velik presežek pri naših dohodkih že pri obračunu za leto 1891. To je kaj verjetno, da bo presežek velik; ali ta presežek bo nastal vsled tega, ker se od tega leta računajo v splošne dohodke tudi že dohodki od deželnega odškodovanja in regalnega prava točenja. Bode pa li to tudi na korist Hrvatske? Gotovo ne, saj bodo Mažari tudi od teh dohodkov dobivali svoj del po pogodbi 56

Matijaž, priprosta duša, odgovori:

„Darovali so mi Barjanje!“

„Hm, hm“, otesa gospod z glavo in si misli: „Bedaki, bedaki, kateri ne vedó, kaj je denar, zato so berači! Oj bedasti Barjanje!“

„Milostni gospod, lepo se vam zahvaljujem, ker ste me čakali tako dolgo“, izpregovori Matijaž, kakor je čutil v poštenem sreću. „Nikar mi ne zamerite, veste, Barjan sem, neveden in neizkušen.“

„Dobro! Dobro! Le pojdi!“ in spravi denar.

Matijaž odide z mirno vestjo.

Gospod je pa premišljeval o neumnosti Barjanov, ki ne vedó, kaj je denar, ki ga kar razsipljejo komurkoli.

Rešen je bil Matijaž ter ostal še dalje najemnik.

Revno so se preživeli do novine, potem so bili pa rešeni. Bog je bil blagoslovil barjansko zemljo, žito je rodilo bogato in trave se je nakosilo obilo. Pridno je rezal Matijaž šoto in si je prislužil lepe novce. Stiske prejšnjega leta ni bilo. Lahko je plačal najemščino še pred obrokom. Posilil je darovani denar tudi Toni, kateri se ga je branil dolgo.

Matijaž se še dobro spominja svojih dobrih sosedov na Barju in pravi dostikrat:

„Ej, Barjanje imajo dobra srca! Ko bi teh ne bilo, Bog vé, kje bi bil jaz takrat?“

odstotkov, Hrvatska pa le 44 odstotkov. In to vse za splošne zadeve. Tako bodo zopet milijoni zgubljeni za hrvatski narod, kajti kar Hrvatska troši na splošne zadeve, od tega ne dobi naša dežela prav za prav nič, ker se pri nas nič ne inventira od tega denarja.

In vendar preostane od hrvatskih dohodkov, ki znašajo zdaj že 23 milijonov, lepa svota za splošne zadeve, če odbijemo avtonomni naš proračun v iznosu od 7 milijonov. Je li se more tak odnošaj smatrati previšnjim?

In pri vsem tem ostane Hrvatska še vsako leto Ogerski višje milijonov dolžna, kakor trdijo Mažari. Leta 1868 je iznašal ta naš navidezni dolg okoli dva milijona, takrat smo imeli dohodkov vsega vkup nekaj čez 5 milijonov. Leta 1890 pa je po mažarskih računih narastel ta dolg na 4 $\frac{1}{2}$ milijona, če tudi smo imeli dohodkov čez 16 milijonov. A kakor že zdaj mažarski vladinovi v svoj rog trobijo, ne bo se ta dolg tudi za leto 1893 zmanjšal, če tudi bodo Mažari dobivali vsako leto (že od leta 1891) 5 do 6 milijonov več od naših dohodkov, ki znašajo za to leto že čez 23 milijonov. Pa naj kdo reče, da so to točni računi, saj jih Mažari sestavljajo po svoji volji, samo da morejo pred zunanjim svetom trditi, kako so veledušni, ta vzdržujejo to siromašno Hrvatsko.

Zunanji svet deloma veruje tej trditvi, ker ni poučen natanko o vseh mažarskih sleparijah. Ko bi pa ta svet vedel, da Mažari vseh teh računov svojih nikdar ne predložé na uvid Hrvatom, ki bi to zahtevali, potem bi bili gotovo drugega mnenja. Oni pa znajo pri sestavljanju svojega proračuna posebno pri splošnih zadevah Hrvatske številke čisto samovoljno postavljati, tako da mora omenjeni primanjkljaj nastopiti, katerega pa pri tolikih dohodkih Hrvatske ne bi po pravičnih nikdar smelo biti.

Naši opozicijski listi so ta obračun natanko opisali ter dokazali veliko krivico, ki se godi na ta način Hrvatski. Ali naša vlada misli vkup z mažaronsko stranko, da je vse v redu, kar se v Pešti o naših zadevah sklepa, pa je vse časopise ta dan konfiscirala. Stvar je pa čisto naravna. Vladni časopisi ne morejo protivnega dokazati, nego molčé — ergo naj tudi opozicijski časopisi molčé, drugače se naj konfiscirajo. Ti narod trpi!

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. marca.

Mladočeški načrt za volilno reformo.

V mladočeških krogih se sedaj razpravlja neki nov načrt za volilno reformo. V kratkem morda pridejo s tem načrtom pred državni zbor. Spoznali so menda, da se veleposestniki kar ne dajo prezreti in da sploh sedaj še ni mogoča nobena volilna reforma proti veleposestnikom; zaradi tega mladočeški poslanci mislijo priporočati, da se ohrani volilna kurija veleposestnikov, kakor je sedaj, ali drugi poslanci naj bi se pa po občni volilni pravici direktno volili. Staročeški listi smešijo ta načrt, ali nam se pa dozdeva še precej dober. V nekem oziru ima podobnost s Taaffejevim načrtom, samo da volilno pravico še bolj razširja. Verjetno pa ni, da bi veleposestniki se zadovoljili s takim volilnim načrtom, ako celo s Taaffejevim niso bili zadovoljni. Pred vsem je pa pomisliti, da veleposestniki nimajo zaupanja do Mladočehov, in bodo ves ta načrt smatrali le za nekak poskus, da se v državni zbor spravijo radikalnejši elementi, ki bi po novi volilni reformi jim vzeli predpravo. Mladočehi bi bili morali vse bolj ozirati se do sedaj na veleposestnike, ako so mislili priti s takim predlogom o reformi volilne pravice.

Kossuth je nevarno bolan in se pričakuje njegova smrt. Vladi je jako nepovoljno, da je stari Kossuth baš sedaj tako obolev. Ta stvar utegne naposled še civilni zakon spraviti v nevarnost. Brez skrajne levice vlada ne more dobiti večine, skrajna levica pa preti, da jej odpové svojo pomoč. Skrajna levica zahteva, da se po smrti Kossutha od strani postavodaje priznajo jednake časti, kakor Deaku, to je, da državni zbor v zakoniti obliki prizna njegove zasluge in se mu postavi spomenik na državne stroške. Vlada pa temu ugovarja, ker Kossuth ni nikdar priznaval zakonitosti sedanjim razmeram. Krone vlada ne more siliti, da bi privolila v tako proslavljenje Kossutha. Vlada se z ozirom na višje kroge ne more udeležiti nobenega proslavljenja Kossutha, pač pa vlada nima nič proti temu, če društva proslavljajo Kossutha. Skrajna levica pa vsekako hoče, da naj se od državne strani proslavé

Kossuthove zasluge in preti, da ne bode več podpirala vlade, če ne ustreže njeni želji.

Liberalni shod v Budimpešti nikakor ni bil tako sijajen, kakor se je s prva zagotavljalo. Z dežele je bilo prišlo le nekaj nad 10.000 ljudi, vse druge je vkupe spravila Budimpešta. Večina zbranih so bili židje, katerih zares od razdejanja Jeruzalema ni bilo toliko zbranih, kakor na tem shodu. Sicer pa ni čuda, če se je sešlo precej ljudi, kajti dobili so vožnje liste zastoj. Marsikdo si je torej porabil priložnost, da si ogleda Budimpešto, ker priložnosti za tako ceno potovanje ne bode kmalu. Ko bi pa morali ljudje sami pot plačevati, bi se pa bil shod popolnoma ponesrečil. Ta shod je pokazal brezdvomno, kako malo privrženstva ima liberalizem v deželi. Da ni ogerski volilni red tako čudno sestavljen, bi tudi v zbornici poslancev več ne gospodaril liberalizem. Sicer pa že liberalci sami le predbro vedó, da s jim že majajo tla pod nogami.

Ruskonemška trgovska pogodba. V nemškem državnem zboru vrši se drugo branje ruskonemške trgovske pogodbe. Razprava vrši se precej gladko. Dosedaj so se rešili paragrafi do 18., izimši 6. in 7. paragraf, o katerih se razpravlja danes. Dosedaj je pri vseh paragrafih bila velika večina, večja, nego je vlada pričakovala. Niti to ni nič izdalo, da je knez Bismarck jel nekaj intrigovati proti pogodbi. Njegovo hamburško glasilo je namreč zadnje dni zagotavljalo, da knez Bismarck nikakor ne misli, da bi odklonitev trgovske pogodbe z Rusijo bila nevarna miru. Tako zatrjevanje je naperjeno naravnost proti cesarju, kateri se je izrekel proti več poslancem, da utegne priti do vojske z Rusijo, ako se trgovska pogodba odkloni. Bismarck torej še vedno intriguje proti vladi in cesarju, če tudi sta se s cesarjem nekoliko pobotala.

Angleški parlament snide se danes. V prestolnem govoru razvije vlada svoj program. V njem se napovedó štiri važnejše predloge, načrt zakona o preosnovi volilskih seznamov, zakon o sekularizaciji valeske cerkve, zakon o podpori irskih pregnanih najemnikov in pa zakon o zboljšanju tovarniške postavodaje. Irska avtonomija ne pride več na dnevni red. Nova vlada misli le nekoliko storiti za zboljšanje narodno-gospodarskih razmer na Irskem. Potrebo narodno-gospodarskih reform na Irskem priznava celó konservativna vlada, in torej vsaj v načelu v tej stvari vlada ne bode imela nasprotnika. Seveda je vprašanje, če bode vlada imela zadostno podporo, ko se bode s svojimi reformami zadela ob interese angleških lordov imajočih posestva na Irskem.

Slovstvo.

Ljudski glas o izdajanju knjig družbe sv. Mohora.

Iz Gor. Tuhinja.

Zopet se završuje nabera udov naše vrle družbe sv. Mohora. Vsako leto društvene knjige že težko pričakujemo pred zimo, da jih potem lahko čitamo, posebno mi kmetovalci, ki drugokrat nimamo ravno veliko časa za čitanje.

Sicer je moja kmetiška roka okorna za pisavo, pa tudi beseda mi ne teče prav gladko, vendar upam, da bode, gospod vrednik, blagohotno vsprejeli le-te vrstice v svoj cenjeni list.

Ze več let me navdaja želja, da bi nam naša vrla družba sv. Mohora podala nekaterih knjig, katerih mi kmetovalci še jako pogrešamo. Vsako leto nam knjige prinašajo nekoliko „Razgleda po svetu“. Tu se nam na kratko popišejo imenitnejši dogodki iz različnih držav in iz vseh delov sveta. Smelo trdim, da je takov „Razgled po svetu“ za nas kmetovalce ne le zanimiv, temveč tudi važen. Kajti mnogo je kmetovalcev, kateri nikedar ne dobé kakega lista v roke, iz katerega bi poizvedeli, kaj se po svetu godi. Iz „Razgleda“ v družbenem „Koledarju“ vsaj površno posnamemo, kaj se je v pretečenem letu po svetu imenitnejšega zgodilo. Toda pod tem grmom tiči zajec! Gospodje in omikani družabniki dobro vedó, kje in v katerem delu sveta leži opisani kraj. Kar pa je kmetiških naročnikov, tega ne moremo vedeti, ker si nismo v naših ljudskih šolah pridobili toliko zemljepisne znanosti, da bi mogli to na pamet vedeti; veliko je pa udov, ki še šole znotraj videli niso, vendar znajo čitati in pisati, toda o zemljepisu nimajo niti pojma. Naša družba sv. Mohora, pa bi nas v tem lahko prav dobro podučila in tudi razveselila, ako bi izdala lahko umljivo „Malo zemljepisje“ z zemljevidi. V

teoretičnem delu naj bi bili pojasnjeni glavni pojmi zemljepisja, med tem, ko bi iz zemljevidov spoznali razne tuje kraje in države. Na podlagi tega bi si vsak kmetiški ud pridobil precej potrebnega zemljepisnega znanja, katerega nam, žalibog, še toliko primanjkuje.

Druga knjiga, katera se mi zdi potrebna, da bi jo naša družba izdala, naj bi bila „Slovenska gospodinja v hiši, kuhinji in hlevu“. Marsikatera gospodinja ne vé, kako naj ravna v hlevu pri molži, in potem z mlekom in maslom, kajti ravna se po starem kopitu, kakor so se navadile od svojih prednic. Posebno pa so nekatere, in teh je zelo veliko v kuhinji, katere bi jedila gotovo bolj okusna pripravljale, ko bi bile o tem bolje poučene. Res je, da imamo take knjige, ali te so prvič predrage, drugič pa so pisane v previsoki slovenščini, tako, da bi se ne mogle same tolmačiti. To knjigo omenjam zato, ker sem že marsikatero gospodinjino slišal, da želi tako knjigo dobiti.

Tretja knjiga, katero poleg mene tudi še marsikateri kmetovalec in obrtnik, seveda priprostega stanu, pogreša, je „Navadni obrtnik“. — Bil sem nad 40 let zemljak, v katerem času sem se pečal le s poljedelstvom. Precej knjig sem že prečital, ki nas poučujejo o umnem poljedelstvu. Marsikaj sem tudi vravnal po teh nasvetih pri svojem posestvu in reči moram, da se mi je dobro sponeslo. Ali razmere so me na stara leta zanesle v obrtniški stan. Tako sem postal sedaj mlinar, ker sem moral prepuštili pretežavno delo na polju mlajšim močem. Pa kako naj se obračam v mlinu s pridom, če se tega obrta nisem nikdar učil in ne dobim dobrega sveta od tovarišev. Rad bi dobil kako knjigo v roke, da bi se o tej zadevi iz nje poučil, pa kakor čujem, je menda ni v Slovenih. Dobro bi tedaj bilo, ako bi se družba sv. Mohora ozrla tudi na male obrtnike, katerih šteje gotovo več tisoč udov, ter jim podala kratkih poukov in pojasnil v raznih obrtih. Mlinarji, žagarji, kovači, kolarji itd. potrebujejo osobito po kmetih še mnogo naukov, kateri bi jim dobro došli po družbi sv. Mohora.

Te misli rojile so mi po glavi že nad 30 let, odkar sem ud družbe sv. Mohora. Vedno sem pričakoval, da nas bode družba s kako tako knjigo razveselila, a tega dosedaj ni še storila. Naj bi se o tej zadevi oglašil še kdo, ker potem bi družbin odbor izprevidel česa potrebujejo in želé družbeni udje.

»Oesterreichisches Jahrbuch«, 18 letnik obsega med drugo zanimivo vsebino zgodovinske članke iz peresa g. P. pl. Radiča in prof. g. Jos. Apiha: „Slovinci in osnovalni državni zbor leta 1848/49.“ — Knjigi je urednik dr. baron Helfert.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. marca.

(Katoliški centrum.) Tržaška „Edinost“ se trudi že dve soboti, da zbira svoje pomisleke proti snovanju „katoliškega centra“. Najvažnejši pomislek proti „katoliškemu centru“ je „Edinosti“ — narodno vprašanje. Piše namreč: „Na katoliški centrum ni misliti, dokler se ne zruši glavna zapreka, dokler se ne reši narodno vprašanje. Stroga izvedba narodne enakopravnosti je jedina pot do katoliškega centra.“ — Pač bi bilo umestno tukaj vprašati „Edinost“, po kateri poti, na katerih načelih je mogoče pravilno rešiti narodno vprašanje v Avstriji? Je li vé za to drugo pot, razven da se zastopniki avstrijskih narodov oprimejo krščanskih načel? In kako bi se za to misel ložje pripravljala tla, nego uprav v zvezi katoliškega centra? — Kdor hoče vresničiti namen, ne sme zametavati za to jedino pravih sredstev, sicer je vse njegovo pisarjenje in delovanje le prazno kričanje. Radikalne preosnove sedanjih prežalostnih verskih, narodnih in gospodarskih razmer v naši državi smemo pričakovati le od složnega delovanja krščansko mislečih in delujočih poslancev vseh avstrijskih narodov. To je gotovo in neovrženo za vsacega pametnega človeka. Ali pa naj se to zgodi pod firmo katoliškega centra ali zveze s kakim drugim imenom, na tem nam nič ni, ker nam gre za stvar, ne pa za ime. O tem mej razsodno mislečimi in dobro hotečimi Slovenci ne more biti raznih mislij.

(Slovensko gledališče.) Ni je težje stvari, kakor pisati kritike gledališčnih iger, kajti naši gospodje igralci so že preveč razvajeni in mislijo, da se jih mora vedno hvaliti. Gorje torej kritiku, kdor se

drzne izreči grajalno — a pravično sodbo! Zgodi se mu, kakor bi segel v sršeno gnezdo! Toda vsak opazovatelj našega gledališča mora priznati, da bi bilo čestokrat treba najstrožje kritike. O tem smo se uverili osobito pri sobotni predstavi veseloigre „Iz dobe kotilijonov“. Če že igra sama na sebi ni najboljše, pričakovati bi bilo, da se vsaj igralno osobje potruji, da postane dejanje nekoliko živahnejše. Varali smo se! Izmej vseh gospodov je edini g. Verovšek, kateremu moramo priznati, da je v obče najmarljivejši, a imel je le kratko vlogo. Vsi drugi zanašali so se bolj na pomoč od spodaj — na šepetalca, katerega je bilo več slišati, kot igralce same. Gosp. Lovšin, ki za slične vloge kot zadnjič nikakor ni sposoben, govori naj v bodoče glasneje, da ne bode treba celo občinstvu opominjati ga na to! Gosp. Danilo ostal je še vedno isti, kot je bil, tako tudi g. Orehek. Marljivejše od gospodov so dame, dasi tudi pri njih ni vse tako, kakor bi moralo biti. Največ pohvale zasluži gospica Slavčeva; ugajali ste dalje tudi gospa Danilova in gospica Nigrinova. Ostale vloge bile so manjše in brez pomena. Gledališče bilo je navzlic novi igri srednje dobro obiskano. Konečno še nekaj! Da občinstvo dramo nekoliko opušča, je več vzrokov, katerih pa tukaj navajati ne moremo. Gotovo pa je važen vzrok temu preslaba izber dramatičnih iger. Če pogledamo repertoire letošnje sezone, vidimo mnogo iger, ki pač ne zaslužijo, da se uprizoré na slovenskem odru. Zato upamo, da se bode prihodnje leto tudi temu nedostatku v okom prišlo in da bode poleg opere imela iste pravice i — poštena slovenska drama.

(Duhovske vesti z Goriškega.) Č. gosp. Ivan Kodramac, kapelan ločeniski, je imenovan vikarjem na otoku Morosini (Insula Mauricena). — Č. g. Evgen Jordan, doslej provizor v Ronkah, pride na prejšnje mesto v Ločnik. — V soboto je bil vmeščen č. g. Andrej Pavlica kot stolni vikar v Gorici.

(Iz Šenturške gore) 10. marca. — Po zadnji rosi, ki je minuli ponedeljek nekoliko namočila zemljo, pričeli so travniki zeleneti in se zalšati z mnogimi cveticami raznih pasem in barv. Razvun zadnjih v Slovincu št. 52. naštetih, so se prikazale konopnice (Anemone nemorosa), čmrljevje (Corydalis cava), repnjak (Arabis hirsuta), plešec (Capsella Bursa pastoris); po njivah pa jetičnik (Veronica agrestis), kurja črveca (Stellaria media) in njivska mrtva kopriva (Lamium purpureum). Ob potih in kraj gozdov se razcveta volčin (Daphne Mezereum) in razvun ive ali mačkovca (Salix Caprea) in leske (Corylus Avellana) tudi vže dren (Cornus mas) v ograju župniškega vrta. Na ta grm sem posebno ponosen. Košati se namreč na njegovih suhih vejah prezanimiva glivica, katere doslej, kolikor je meni znano, še niso dobili drugod. Gospod Rhem jo je počastil z novim rodnim imenom in priimkom: Stictophacidium carniolicum. Radi te glivice in mahu Trochobryum carniolicum postala je naša krasna gora svetovno sloveča. Kedo bi se bil kaj takega nadejal?

(Imenovanje.) Praktični zdravnik g. dr. Alfred Mahr imenovan je sanitetnim asistentom v statusu političkih upravnih oblastev na Kranjskem.

(Iz Rima.) 10. marca. Dne 3. t. m. je v Turinu umrl grof Prosper Balbo, mož krščanskega značaja in usmiljenega srca. Delil je darove med reveže in za dobrodelne zavode pod imenom: piemonteski topničar. Bil je hraber vojak za Boga in domovino. V bitki pri Novari je kot topničarski major rešil svojo baterijo. Ko je padel brat njegov kot poročnik v prvi vrsti, stopil je sam na njegovo mesto in tako prisilil vojake, da niso bežali. Ko pa je leta 1870 dobil ukaz, da mora s svojo baterijo proti Rimu, ustavil se je ter bil odpuščen iz vojaške službe. Od tedaj je živel v rojstvenem kraju kot pravi oče ubogim. Pred smrtjo je ukazal, da mu morajo na spomenik postaviti napis: „Prospero Balbo di Gesu.“ In taki značajni in plemeniti možje v Italiji niso redki.

(Misijon na Ljubnem v Savinjski dolini.) Od vseh strani lepe naše domovine beremo o blagodejnih vseh, katere imajo ljudski misijoni, in kako tudi ne? Kakor pohleven dež po vročem poletnem dnevu vso naravo oživi in okrepi, tako tudi sv. misijoni izbudijo srca h krščanskemu življenju, okrepijo narod za boj proti sovražnikom sv. vere ter ga utrde v verskih resnicah. Če kje, je gotovo svoj namen dosegel sv. misijon na Ljubnem, katerega je vodil neumorno delavni vojniki Jezusov o. J. Doljak.

Resnici na ljubo, v čast faranom ter v veselje g. misijonovodji izrečem, da je ljudstvo vseh 8 dnij kar vrelo k božji službi; videl si sivega starčka zraven nedolžnega deteta že ob četrti rani uri pričakovati pretresovalnih resnic, koje bode razlagal slavni poslanec Gospodov. Tudi vspeh prepričevalnih govorov bil je mogočen, kar so občutili seosebno gg. spovedniki, ki so od zorne ure v pozno noč krepili spokornike s tolažbo in sv. blagoslovom. Pa v sredi dušnega veselja, v sredi srečnih dnij bi se skoro prigodilo nekaj, kar bi pretreslo ne samo domače farane, ampak vso škofijo! V četrtek 1. marcija je namreč med sv. mašo nenadoma preblag. domačega župnika ob desni strani zadela kap. Pa mož jekleneega značaja zaupajoč le v pomoč božjo se je premagoval in v tolažbo č. sobratom poročam, da je vsa nevarnost odstranjena. Pri krasnem vremenu vršila se je le-ta vzvišena pobožnost v ljubenski fari, ki je vrhunec svete navdušenosti dosegla ob sklepu sv. misijona dne 4. t. m. Čeravno so se sv. misijoni na Ljubnem obhajali l. 1857, 1875 ter 1890, vendar se sliši enoglasna trditev, da kaj takega, kakor je bil letošnji misijon, Ljubno še ni doživelo. Ali komu pač mora biti duhovnja za to neprecenljivo duhovno dobroto iz srca hvaležna? Ali ne svojemu skrbnemu dušnemu pastirju, ki deluje, žrtvuje vse svoje moči le za svoje ovčice? Njemu Bog plačaj stotero! ter ohrani še mnoga leta pri zdravju preblag. župnika g. Sternada! Hvaležnega srca se pa bode cela fara še pozna leta spominjala besede preč. o. Doljaka, kateremu izreka javno zahvalo.

(Dnevni red) seji občinskega sveta ljubljanskega, v torek, 13. dan marca 1894., ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznanila predsedstva. II. Pravnega in personalnega odseka poročilo a) o razpisu letošnjih dopolnilnih volitev za občinski svet; b) o volitvi članov v naborne komisijone; c) o volitvi članov v komisijon za odmerjanje vojaške takse. III. Stavbinskega odseka poročilo a) o kranjske stavbinske družbe predstavki gledé pogojev za prodajo nekega mestnega sveta ob cesti na Rožnik; b) o stavbinskega podjetnika V. Trea ponudbi gledé nakupa nekaterih parcel mestnega sveta ležečega med Tržaško cesto in železnico. IV. Stavbinskega in finančnega odseka poročilo gledé gradnje nabrežnih zidov ob Ljubljanci povodom del za osušenje ljubljanskega barja. V. Šolskega odseka poročilo 1) o prošnji za nakup harmonija mestni nemški deški ljudski šoli; 2) o mestnih ljudskih šol računih gledé porabe dotacij v šolskem letu 1892/3.; 3) o c. kr. vélike realke računu gledé porabe dotacije 1893. leta; 4) o c. kr. vélike realke računu gledé porabe dotacije dovoljene modelirski šoli za 1893. leto. VI. Šolskega odseka navét, da se oddajaj ustanova letnih 250 gld., ustanovljena 1881. leta od mestnega zastopa za učence kake višje državne obrtne šole, za jedno leto 5 učencem tukajšnjih obrtnih strokovnih šol, kedar se zanjo ne oglašijo nobeden sponosoben prosilec. VII. Klavničnega ravnateljstva poročilo o Predovičevi ponudbi gledé prostora za prašičji sejem. VIII. Personalna. (Tajna seja.)

(S Štajarskega) se nam piše: Cesto Luče-Solčava pričeli so delati 10. t. m.; delo vodi v imenu deželnega odbora g. Valentin Čuš, inženjer, primorski rojak iz Sedla. — Na nasledkih hripe boleha preč. g. L. Jeriša, župnik na Gomilskem. — Na protinu pa leži že več tednov g. Fr. Frece, župnik v Belihvodah. — V začasni pokoj je stopil g. Fr. Lorber, učitelj na Rečici, suplira pa g. Kresnik, učitelj goriški.

(Nabor) za mesto Gorico vršil se je dne 8. in 9. t. m. Na nabor prišlo jih je 172, potrjenih je pa bilo 70. Vkljub magistratni prepovedi bilo je kričanja po mestnih ulicah toliko, kakor da Izraelci oblegajo Jeriho.

(Z Dunaja) nam piše državni poslanec gospod pl. Globočnik nastopno: V vašem listu z dne 9. t. m. stala je o bivanju presvitlega cesarja v postojnski jami leta 1883 (ne 1885) neka notica, ki je od besede do besede izmišljena in neresnična, ker ni bilo nobenega ustnega razgovora o porabi jamske železnice. To je ena izmed tistih časniških rac, ki so se o priliki omenjenega najvišjega obiska v izobilji nabajale v raznih nemških in italijanskih listih (Wiener- in Triester Tagblatt, Fanfala, Ecco del friuli), in ki so bile vse deloma od mene na podlagi § 19. tiskovnega zakona popravljene, deloma uradno konfiscirane. Vse so se hudovoljno zaganjale v mojo osebo, in sicer zaradi tega, ker sem bil kakor okrajni glavar vsakateremu človeku toraj tudi časnikarjem, ki se niso mogli zadostno izkazati o svoji

nesumljivosti, prepovedal vstop v jamo, katere previdnosti je bilo zavoljo tega silno potrebno, ker so bili, kakor je sploh znano, že leto poprej (1882), ob meji mojega okraja Oberdank in njegovi tovariši nakanili napad na presvitlega cesarja. Da te novice zdaj po preteku 11 let v nekoliko drugačni podobi levičarska lista (Deutsche Zeitung in Wiener allg. Zeitung) zopet pogrevata, pripisovati je menda mojemu sedanjemu tukajšnjemu političnemu stališču. — Na Dunaju, 11. marca 1894. Globočnik.

Narodno gospodarstvo.

Čevljarska obrt v Kropi.

Trgovska in obrtniška zbornica obrnila se je s posebnima vlogoma do c. kr. deželne vlade in dež. odbora o uvedanju čevljarske obrti v Kropi.

Ona se je opetovano bavila z vprašanjem, kako bi bilo vsled nazadovanja žebjarstva vedno bolj obubožojočemu prebivalstvu v Kropi pomoči.

Leta 1884 so se vsled odredbe visokega ministerstva vršila poizvedovanja, če bi se ne dalo Kropi, Kamnigoric in Železnikih s tem pomoči, da bi se uvel v teh krajih puškarski obrt; toda stvar je zapala, najbrže zaradi tega, ker se je v imenovanih krajih premalo zanimanja kazalo za to.

Tudi poznejša leta pečali so se večkrat c. kr. deželna vlada, deželni odbor in trgovska zbornica z napominanim vprašanjem in to ne da bi se bil dosegel kak vspeh.

Ker se razmere v Kropi niso zboljšale, je županstvo prosilo, da naj bi se uvel izdelovanje čevljev, kar bi se dalo brez velikih stroškov storiti.

Po mnenju županstva v Kropi potrebovali bi se v to 3—4 mojstri in oseba, ki bi imela za tako podjetje potreben kapital. Ker pa v Kropi ni ne mojstrov in ne kapitala na razpolago in tudi ni pričakovati, da bi mojstri brez denarne podpore počevali v čevljarskem obrtu in ker se ni nadejati, da bi se našla oseba, ki bi dala v to potreben kapital; pridobiti bi bilo tudi čevljarske pomočnike, katerim bi bilo dovoliti nagrade.

Mojstri podučevali bi učence iz Kroke v čevljarskem obrtu in bi ob enem s pomočjo pomočnikov izdelovali dobro blago in tako dobil bi se tudi lažje podjetnik ali založnik, ki bi prevzemal izdelano blago in pričel tržiti z njim.

Vsled opetovanih poizvedovanj zborničnih v tej stvari se je pokazalo, da so nekateri Kropenčani za to, da se uvede čevljarski obrt, drugi pa zopet za to, da se začne izdelovati druge železne stvari. Zbornica je mnenja, da bi ne bilo koristno le za Kropenčane, ampak tudi za Železnikarje in Kamnigoricane, ko bi se poleg izdelovanja žebeljev uvelo izdelovanje kakih drugih železnih predmetov. Ker pa poizvedovanja o tej zadevi še niso končana, usoja se zbornica navesti samo to, kar smatra za koristno gledé vpeljave čevljarskega obrta.

Zbornica se na podlagi svojih poizvedovanj ne more strinjati s predlogom županstva, ker bi po njenem mnenju pridobitev mojstrov in pomočnikov, katerim bi bilo treba dovoliti nagrade, provzročila velike stroške in bi se tem potom le tedaj dosegel vspeh, če bi se našel podjetnik, ki bi prevzel izdelano blago. Pri vpeljavi čevljarskega obrta je pa v prvi vrsti v poštev jemati podjetnika in dokler tega ni, ni s poučevanjem v čevljarskem obrtu mogoče pričeti, ker ni pričakovati, da bi za nakup usnja in drugih za čevljarski obrt potrebnih predmetov skrbela nekoliko časa tudi država ali pa dežela.

Zbornica je v tej zadevi zaslila tudi izvedence v tej stroki, toda vsi so se izrekli, da bi potom,

predlaganem od županstva, ne bilo mogoče vpeljati čevljarskega obrta.

Nedvomno bi se pa na nastopni način dospelo do smotra, ako je namreč ljudem res na tem, da se počasi uvede v Kropi čevljarsko obrt.

Nekaj let morali bi se dečki iz Kroke učiti dajati k čevljarjem v Trzič in okolico. Kadar bi se v čevljarsko obrt izučili, zamogli bi dobiti delo iz tržiške tovarne. Če bi se pričelo prvo leto z 10 dečki, bi imela Kropla v 4 letih vže 10 izurjenih čevljarskih pomočnikov. V drugem in tretjem letu bi se morda poslalo zopet po 5 dečkov učiti in bi bilo v petem letu v Kropi vže 15 in v 6 vže 20 čevljarskih pomočnikov, ki bi vsi lahko za tovarno delali. Če bi to število ne zadostovalo bi se še nekoliko let skrbelo za izučbo čevljarjev. Ker zamorejo pri izdelovanju nekaterih vrst čevljev tudi ženske pomagati, preživelo bi se v malih letih več družin s to obrtniško stroko. Stroški za enega učenca bi znašali 20—25 gld.

Ker se je neka tržiška tvrdka izrekla, da bode skrbela za izučbo spretnih čevljarskih pomočnikov iz Kroke in jim bode po dovršeni izučbi dajala tudi delo; bil bi tako tudi podjetnik zagotovljen, ki bi kropenškimi čevljarjem dajal material potreben za čevljarsko obrt in bi tudi prevzemal izdelano blago.

Telegrami.

Dunaj, 12. marca. Cesar se povrne dne 17. marca ob šestih zjutraj na Dunaj in je odklonil zahvaljujoč se vsak vsprejem.

Dunaj, 11. marca. Kacih 30.000 delavcev šlo je v skupinah na centralno pokopališče, da položé vence na grobe v marcu palih.

Dunaj, 12. marca. Izmišljena so poročila nekaterih listov, da bi bil grof Hohenzwart osorno zavrnil povabilo na shod klubovih načelnikov, na kar bi mu bil misteriski predsednik Windischgrätz osorno odgovoril.

Dunaj, 12. marca. Izjava zedinjene levevice pravi, da je klub sklenil z vsemi proti jednemu glasu popolnoma pritrditi točkam 1, 2, 5 vladnega načrta o volilni reformi, in izjavi, da zmatra za nujno potrebo podpirati vlado, da nadaljuje in izvrši volilno reformo po načelih, katere je predložila.

Karlovi vari, 11. marca. Tukajšnji mestni zbor imenoval je častnim meščanom namestnika grofa Franca Thuna.

Berolin, 12. marca. Cesarica je z vsemi otroki odpotovala v Opatijo. Cesar jo je spremil na kolodvor.

Bern, 11. marca. Umril je snovatelj sedanje ustave bernskega kantona Rud. Brunner, ki je od 1860. leta bil član narodnega sveta, od 1870. leta pa predsednik njegov.

Pariz, 11. marca. Ministerski predsednik Kazimir Perier je malo obolel.

Pariz, 11. marca. Zaprli so pet anarhistov, mej njimi Italijana Gregorja Recca. Pri več anarhistih v decizevillskih premo-govnikih so bile hišne preiskave.

Buenos Ayres, 11. marca. Po poročilih iz Rio Grande je general Salgado odpovedal se vstašem in razpustil svojih 1000 vojakov.

Že 20 let se premovana želodna tinktura lekarja Plecollija v Ljubljani rabi zaradi blagodejnega vpliva in jo zaradi nizke cene (steklenica 10 kr.) lahko rabijo ubožci in bogatinje. 584 10 10-7

Umrli so:

9. marca. Rudolf Cerar, šolskega sluge sin, 11 mesecev, Streliške ulice 11, škrtica in davica. — Janez Mohar, delavec, 57 let, Rimska cesta 5, jetika. — Katarina Lapajne, zasebnica, 66 let, Prečne ulice 2, srčna kap.

10. marca. Lucija Kastelic, delavka, 23 let, Kravja dolina 22, jetika.

11. marca. Marjeta Bavdek, gostija, 73 let, na Stolbi 6, plučni edem.

V bolnišnici:

9. marca. Alojzija Kovač, delavka, 24 let, oslabeost. — Marjeta Selan, gostija, 70 let, srčna hiba. — Jurij Avsec, lončar, 27 let, jetika.

10. marca. Matija Jonke, krošnjar, 42 let, jetika.

Tujci.

9. marca.

Pri **Maliču**: Karol Schwab iz Postojne. — dr. Franc Zbašnik iz Radovljice. — Malabarba, Hochstädter, Niklas, Föderl z Dunaja. — Nöhr iz Linca. — Schmidl iz Brna. — Harth iz Berolina. — Kroschl iz Celja.

Pri **Mariči**: Müller, inženjer; Rotter, lastnik hotela; Grünbaum, Mieser z Dunaja. — Fioresi iz Bolzana. — Pogačnik iz Cirknice. — Perko iz Ptuja. — Steinberger iz Lugosa. — Marcovich iz Zagreba. — Pam iz Neukirchen-a. — Karda, Šavnik, iz Gradca. — Meyer s Češkega. — Kohn iz Jablonca.

Pri **bavarskem dvoru**: Spiegler z Dunaja. — Spiler iz Pliberka. — Kreiner, Pogačnik iz Celovca. — Kump in Hönigmann iz Kočevja.

Pri **avstrijskem caru**: Kersič iz Podklostra. — Supan iz Retenj.

Tržne cene v Ljubljani

dné 10. marcija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7 50	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	5 80	Surovo maslo,	80
Ječmen,	6 —	Jajce, jedno	2
Oves,	6 50	Mleko, liter	10
Ajda,	7 40	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5 —	Telečje	58
Koruz,	5 50	Svinjsko	64
Krompir,	1 80	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	14 —	Piščanec	70
Grah,	14 —	Golob	24
Fižol,	9 —	Seno, 100 kgr.	2 95
Maslo, kgr.	— 96	Slama, 100	2 67
Mast,	— 68	Drva trda, 4 kub. m.	6 40
Špeh svež,	— 58	„ mehka, 4 „	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celsiusu			
10 7. u. zjut.	734.8	0.8	sl. vzh.	jasno	
2. u. pop.	734.2	13.0	sl. jzap.	del. oblač.	0.00
9. u. zveč.	734.3	7.2	„	„	
11 7. u. zjut.	736.3	1.0	sl. svzh.	jasno	0.00
2. u. pop.	735.5	13.6	zm. jzap.	„	
9. u. zveč.	735.1	7.2	sl. jzapad	„	

oređnja temperatura obeh dni 7.0° in 7.3°, oziroma za 4.2° in 3.5° nad normalom.

606 **Vi ne kašljate več, če rabite** 20-15

Kaiserjeve prsne bonbone

ki so dobrega okusa in lajšajo kašelj, hripavost, prsni in plučni katar. — Pristne v zavitkih po 20 kr. ima gosp.

Viljem Mayr, lekarničar na Marijnjem trgu.

200.000 litrov naravnega vina

belega in rudečega, kakor dolenskega (največ lastnega pridelka), istrijskega, tirolskega, dalje izvrstnega terana, burgundca, riesslinga, sistijanca itd. iz občeznanih vinskih kletij kneginje Hohenlohe, prodaja po nizki ceni ter jamči za pristno in naravno blago

Jos. Paulin

143 3—2

v Ljubljani, Marijnjem trgu 1.

Dunajska borza.

Dné 12. marolija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 15 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 —
Zlata renta 4%, davka prosta	120 10
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 80
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1026 —
Kreditne akcije, 160 gld.	366 25
London, 10 funtov strl.	124 95
Napoleonador (20 fr.)	9 91 1/2
Cesarski cekini	5 84
Nemških mark 100	61 —

Dné 10. marolija.

Ogerska zlata renta 4%	118 gld. 20 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 15
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	149 —
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	159 —
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197 —
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 50
4% kranjsko deželno posojilo	97 60
Kreditne srečke, 100 gld.	198 —
St. Genois srečke, 40 gld.	70 50

4% srečke dunajske parobrodne družbe	142 gld. — kr.
Avstr. rudečega kriša srečke, 10 gld.	18 75
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 50
Salmove srečke, 40 gld.	74 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	49 —
Ljubljanske srečke	24 75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 —
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2950	—
Akcije južne železnice, 300 gld. sr.	110 —
Papirnih rubeljev 100	133 62 1/2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.